

BREXİT SONRASI: GERÇEK BİR KAROLENJ AVRUPA BİRLİĞİNİN AYAK SESLERİ

Teoman Ertuğrul TULUN

Analist

Analiz No : 2019 / 4

22.03.2019

2017 yılının başında yayımlanan Brexit: Küreselleşmede Paradigma Değişimi ve Yeni Dünya Düzeni Belirtisi başlıklı Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) analizimizde[1] Birleşik Krallık (BK) Başbakanı Therasa Mayin 2017 Davos Ekonomik Forumunda yaptığı konuşmaya değinmiş, adıgeçenin BKnın Avrupa Birliğinden (AB) çıkarak dünyayı kucakladığını ve gerçekten küresel bir İngiltere inşa edeceğini vurguladığını belirtmiştik. Therasa May aynı konuşmasında aşağıdaki açıklamalarda da bulunmuştur:

> Avrupa Birliği'nden ayrılma kararımız, ortak çıkarları ve değerleri paylaştığımız Avrupa'daki dostlarımızın reddi değildir. Onlardan daha fazla uzaklaşmak ya da kıtamızı güvenli ve güçlü tutmaya yardımcı olan işbirliğini durdurmak amacı da yoktur. Ayrıca bu Avrupa Birliği'ni baltalama girişimi de değildir. ABnin bir kurum olarak başarılı olması, kuvvetli ve zorlayıcı biçimde İngilterenin ulusal çıkarları ile uyumlu kalmaya devam edecektir. Bu, bizim açımızdan sadece Parlamenter demokrasiyi ve ulusal kendi kaderini tayin hakkını onaran bir oylamadır. Kendimizi denetlemek ve kendi kararlarımızı almak için bir oylamadır. Ve en önemlisi, eylemde ve maneviyatta daha da küresel ve uluslararacı (enternasyonalist) olmaktır. Çünkü biz millet olarak buyuz. Britanyanın tarihi ve kültürü, derin biçimde uluslararacıdır (enternasyonalist). Biz bir Avrupa ülkesiyiz ve ortak Avrupa mirasımızla gurur duyuyoruz, ama aynı zamanda her zaman Avrupa'nın ötesine daha geniş bir dünyaya bakmış bir ülkeyiz. Bu nedenle, Avrupa Birliği'nin en fazla ırka sahip, çok kültürlü üyelerinden biriyiz. Yine bu nedenle-Hindistan, Pakistan, Bangladeş, Amerika, Avustralya, Kanada, Yeni Zelanda, Afrika, Asya veya Avrupa'da ülkemize yakın yakın olanlar gibi- pek çoğumuz dünyanın dört bir yanında yakın arkadaşlara ve akrabalara sahibiz. Bu yüzden içgüdüsel olarak, sadece Avrupa'da değil Avrupa'nın da ötesinde olan ülkelerle ticaret yapmak isteyen büyük, küresel, ticaret yapan bir ulusuz.[2]

Başbakan Mayin Brexite ilişkin bu açıklamaları, Brexit kampanyası sırasında, 1944te

Fransanın Müttefikler tarafından işgal edilmesinden önce Winston Churchillin Charles de Gaullee söylediği iddia edilen Avrupa ile açık deniz arasında bir seçim yapmamız gerekirse, seçeceğimiz şey her zaman açık deniz olacaktır. şeklindeki sözlerini hatırlatıyor. [3]

Bu bağlamda, Birleşik Krallık'taki Ayrılma kampanyasının destekçileri, Churchillin 11 Mayıs 1953'te Başbakanlık yaptığı dönemde, İngilterenin Avrupa ile olan ilişkisi konusunda Avam Kamarasına; Kendi hayalimiz ve kendi görevimiz var. Avrupa ile birlikteyiz, ama Avrupanın kendisi değiliz. Bağlantılıyız ama birleşik değiliz İlgileniyoruz ve ortağız ancak içinde erimiş değiliz. Eğer İngiltere, Avrupa ile açık deniz arasında seçim yapmak zorundaysa, daima açık denizi seçmelidir. dediğini iddia etmişlerdir.[4] Ancak, Brexit'in muhalifleri bu cümleleri çarpıcı biçimde aldatıcı olarak nitelendirmişler ve Churchill'in kendisine atfedilen sözleri asla yazmadığını veya söylemediğini iddia etmişlerdir. Bununla birlikte, Brexit muhalifleri Churchill'in 15 Şubat 1930'da Amerika'daki Saturday Evening Postta şu cümleleri yazdığını ve 11 Mayıs 1953'te Avam Kamarasında şunlar söylediğini de kabul etmişlerdir:

> Kendi hayalimiz ve kendi görevimiz var. Avrupa ile birlikteyiz, ama Avrupanın kendisi değiliz. Bağlantılıyız ama birleşik değiliz İlgileniyoruz ve ortağız ancak içinde erimiş değiliz. Nerede duruyoruz? Avrupa Savunma Topluluğunun üyesi değiliz veya Federal Avrupa sisteminde birleştirilmeyi de düşünmüyoruz. Her ikisiyle de özel bir ilişkimizin olduğunu düşünüyoruz. Bu edatlarla ifade edilebilir, yani "parçası" edatı ile değil, ama "birlikte" edatı ile - onlarla birlikteyiz, ama onlardan değiliz. Bizim kendi Topluluğumuz ve İmparatorluğumuz var.[5]

Winston Churchillin yukarıdaki cümleleri bize Birleşik Krallığın AB ile bütünleşmeye yönelik tarihsel olarak kararsız ve şüpheci yaklaşımının ipuçlarını veriyor.

Brexit ne zaman ve nasıl gerçekleşecek?

23 Haziran 2016 tarihli Brexit referandumunun ardından BK, ayrılma konusunda ABye resmi bildirimini içeren 50. Madde bildirimini resmen iletti. Bu nedenle, mevcut duruma göre Birleşik Krallığın 29 Mart 2019 Cuma günü İngiltere saati ile 11: 00de ABden ayrılması planlanıyor.[6]

Dünya basını ve kamuoyu tarafından yakından takip edildiği üzere, BK ile geri kalan 27 AB Üye Ülkesi arasındaki Brexit müzakereleri sürüyor. Bilimsel kaynaklara göre, müzakerelerin üç ana bileşeni var:

> Birincisi, anlaşmanın belirttiği mevcut 50. madde geri çekilme anlaşmasının Mart 2019 tarihine kadar yapılması gerekiyor. Ancak 27 AB üyesi ile bir uzatma için oybirliği ile anlaşmaya varılması halinde müzakere daha uzun sürebilir. İkincisi, Birleşik Krallık ABden ayrılmadan resmen sonuçlandırılamayacak ve müzakerelerinin daha uzun sürebileceği AB ile BK arasındaki uzun dönemli çerçeve anlaşması. Son olarak, gerekliliği neredeyse kesin olan bazı geçiş düzenlemeleri. [7]

Müzakerelerde en tartışmalı ve zor konulardan biri BK ile AB arasındaki kara sınırı. BK AB'den ayrıldığında, İrlanda Cumhuriyeti ile İngiltere'nin Kuzey İrlanda'sı arasındaki 500 kilometrelik sınır BK ve AB arasındaki kara sınırı olacak. BBCye göre, hiçbir taraf sınırdaki kontrol noktalarına, kulelere, gümrük merkezlerine veya güvenlik kameralarına dönmek istemiyor. Bu nedenle, BK ve AB bir "önlem ağı" (backstop) koymaya karar verdiler; Bu, BK ile AB arasında gelecekteki ticari görüşmelerin sonucu ne olursa olsun, katı bir sınır olmamasını sağlayacak bir tür güvenlik ağı. İki taraf arasında anlaşılan önlem ağı, Kuzey İrlandanın gıda ürünleri ve mal standartları gibi konularda AB kuralların bağlı olmasını sağlayacak.

Bu uygulama, İrlanda sınırındaki malların kontrol edilmesine olan ihtiyacı önlüyor. Ancak bu uygulama bazı ürünlerin BKın geri kalan bölgelerinden Kuzey İrlanda'ya getirilmelerinin yeni denetlemelere ve kontrollere tabi tutulmasını gerektiriyor. Önlem ağı ayrıca, İngilterenin tamamını AB gümrük birliğinin içinde etkin bir şekilde tutan geçici bir tek gümrük bölgesini de içerecektir. Gelecekteki ticaret görüşmeleri anlaşma olmadan sonuçlanırsa, önlem ağının süresiz olarak uygulanması söz konusu olacaktır. Bu konudaki anlaşma sadece BK ve AB'nin mutabakata varmasıyla sona erecektir.[8] Ancak, Birleşik Krallığı hiçbir söz hakkı ve diğer ülkelerle ticari anlaşma yapma kabiliyeti olmadan AB'ye sınırsız bir şekilde bağlı tutabileceği endişesi nedeniyle bu anlaşma Avam Kamarası'nın onayını alamadı.[9]

Basında, son müzakerelerde ilerleme işareti olmadığı bildirilmektedir. Haberlerde, ABnin, İrlanda ile sert bir sınır olmasından kaçınılacak bir başka seçenek olmaz ise, Birleşik Krallığı gümrük birliğinde ve Kuzey İrlandayı tek pazarda tutarak önlem ağının hükümlerini zayıflatacak bir eklentinin anlaşmaya konulmasından kaçınmak istediği bildirilmektedir. [10] BKnın bir anlaşma olmadan AB'den çekilmesinin hala bir seçenek olarak ortada bulunduğunun altı çizilmesi gerekir.

BK ve AB arasındaki Brexit müzakerelerinin ayrıntıları ve sonuçları ne olursa olsun, AB tarihinde Brexit'ten sonra yeni bir dönemin başlayacağında şüphe yoktur.

Brexit'in AB için olası sonuçları

Brexit'in nedenlerini inceleyen birçok bilimsel kaynak mevcut. Bunun yan sıra, AB'nin daha güçlü ya da zayıf hale gelip gelmeyeceği veya en kötü senaryoda bir parçalanma aşamasına girip girmeyeceği konusunda akademik bir tartışma da var. Bu bağlamdaki kilit soru, Brexit ten sonra AB'nin geleceğidir. Bu bakımdan, konuyla ilgili bir değerlendirme yapmadan önce, BKnın ABye katkısını ve dolayısıyla ABden ayrıldığında neleri beraberinde götüreceğini kısaca tartışmakta yarar bulunmaktadır.

Bilimsel bir kaynak bu konuda şu açıklamayı yapmaktadır:

> AB, ABnin toplam ihracatının % 19,4üne (AB içi ticaret hariç) katkıda bulunan bir ekonomiyi ve ABnin nüfusunun % 12,8ini (Eurostat 2016) ve ABnin ekonomik alanının altıda biri civarında yani % 17,6sını kaybedecek. AB içinde BK, 2014 yılında

> 61. 6 milyar sterlin olan (ONS 2015) ticaret açığına sahip. Özellikle Almanya gibi ülkelerin, ABnin, İngilterenin AB bütçesine 2015 yılında 8,5 milyar Sterlin olan yıllık net katkısını telafi etmesi gerekiyor. Güvenlikte, AB iki ciddi askeri gücünden birini ve BM Güvenlik Konseyi'nin daimi bir üyesini kaybedecektir. [11]

Yukarıda verilen alıntının gösterdiği gibi BK, ABnin kurucu ülkeleri arasında olmamasına rağmen, şu ana kadar Birliğin üç ana ülkesi arasında (Almanya ve Fransanın yanında) yer almıştır. Siyaset ve güvenlik söz konusu olduğunda, AB, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'ndeki iki daimi üyesinden birini ve nükleer silah bulundurma yetkisi olan bir askeri gücü kaybediyor. İngiltere, dünyanın en büyük ekonomileri arasında olduğu için aynı şey ekonomik alanda da geçerlidir.

Kısacası, rakamlar ve siyasi-askeri güç söz konusu olduğunda, Brexit'in AB'yi toplam gücü bakımından önemli ölçüde zayıflatacağına şüphe yoktur. Brexitten sonra ABnin çekirdeğinin siyasi olarak 1200 yıl önceki Karolenj imparatorluğuyla örtüşen bir bölgeye çekileceğinin dee vurgulanması gerekir.[12] Bununla birlikte, AB'nin Brexit sonrasında dağılma aşamasına girmesinin pek olası olmadığı bu bağlamda belirtilmelidir.

27 üyeli AB, AB'nin geleceği için ne anlama geliyor? ABnin seçenekleri nelerdir?

Brexit referandumundan sonra 27 AB hükümetinin ilk tepkisi 16 Eylül 2016'daki Bratislava Bildirisi ve Yol Haritası olmuştur.[13] Bu bağlamda Brexit ile ilgili olarak aşağıdaki hususlar dile getirilmiştir:

> Bir ülkenin ayrılmaya karar vermesine rağmen, AB geri kalanımız için vazgeçilmez olmaya devam ediyor. Kıtamızdaki savaşlar ve derin bölünmelerin ardından, AB barış, demokrasi getirdi ve ülkelerimizin gelişmesini sağladı... Bu ortak tarihe dayanarak, AByi 27 Üye Devlet olarak başarılı kılmaya kararlıyız. AB mükemmel değil, ancak karşılaştığımız yeni zorlukların üstesinden gelmek için elimizdeki en iyi araç .[14]

Görüleceği üzere Bildiri özünde bugüne kadar söylenenleri tekrar etmekten başka yeni bir şey söylemiyor.

Avrupa Birliği Komisyonu, Avrupa Birliği (AB) Antlaşmalarının 60. Yıldönümünü simgeleyen Roma Zirvesine bir katkı ve üye ülkeler arasında tartışmanın başlangıç noktası olarak Avrupanın Geleceği Üzerine Beyaz Kitap: Yansımalar ve 2025 yılına kadar AB27 için senaryolar başlıklı bir belge hazırlamıştır. Belge, giriş bölümünün sonunda şu soruyu sormaktadır: Kendimiz, çocuklarımız ve Birliğimiz için nasıl bir gelecek istiyoruz?[15] Belge gelecek için beş seçenek sunmaktadır: a) Devam, (b) tek pazar dışında hiçbir şey, c) daha fazlasını yapmak isteyenler, d) daha verimli yapmak ve e) birlikte daha fazlasını yapmak. Belge bu seçeneklerin avantajlarını ve dezavantajlarını ana hatlarıyla belirtmekte, ancak bunun sadece bir ilk tartışma kâğıdı olduğunu kaydetmekte ve bir seçeneği diğerine karşı açıkça desteklememektedir.[16]

AB Antlaşmalarının 60. yıldönümünü anmak amacıyla yayınlanan Mart 2017 Roma Bildirisi,

ABnin geleceği ile ilgili önceki beyanlardan farklı değildir. Dayanışma ve birlik içinde olmak gibi kalıplaşmış söylemleri tekrarlamanın ötesine geçmemektedir. Söz konusu bildiride Avrupa Birliği'nin kazanımlarından duyulan gurura da atıf yapılıyor ve aşağıdaki hususlar dile getiriliyor:

> [☀ Avrupa birliğinin inşası cesur, uzak görüşlü bir çabadır. Altmış yıl önce, iki dünya savaşının trajedisinden kurtularak, birlikte birleşmeye ve kıtayı küllerinden yeniden inşa etmeye karar verdik ☀ Avrupa Birliği, hem küresel hem de yerel olarak daha önce benzeri görülmemiş zorluklarla karşı karşıyadır ☀ Daha fazla birlik ve beraberlik ve ortak kurallara saygı ile Birliği güçlü ve daha dayanıklı hale getireceğiz. Birlik içinde olmak hem bir gereklilik hem de bizim özgür seçimimizdir. Tek tek ele alındığımızda küresel dinamiklerin dışında kalabiliriz. Birlik içinde olmak, bu dinamikleri etkilemek ve ortak çıkarlarımızı ve değerlerimizi savunmak için en iyi seçenektir. Geçmişte yaptığımız gibi Antlaşmalar doğrultusunda ve kapıyı daha sonra katılmak isteyenlere açık tutarak, gerektiğinde farklı hız ve yoğunlukta birlikte hareket edeceğiz. Birliğimiz bir bütündür ve parçalanamaz. [17]

Bratislava ve Roma Deklarasyonlarının, Birliğin üyelerini bir arada tutan en düşük ortak paydaları ortaya koymaktan başka ABnin gelecekteki stratejik yol haritası için çok az somut gösterge içerdiğinin altı çizilmesi gerekir. Buna karşın, harekete geçilmesi konusunda bildirilerde netlik yoktur. Komisyonun Beyaz Kitabı, yukarıda bahsedildiği gibi, sadece seçenekler sunmakta ve herhangi bir tercihi belirtmeden bu seçeneklerin avantaj ve dezavantajlarını ana hatlarıyla belirtmektedir.

Bu noktada şu kilit soru ortaya çıkıyor: AB'ye kim liderlik edecek ve geleceğe giden yolu kim gösterecek?

AB liderliğine Fransız çözümü: Fransız - Alman ekseni

Yeni Avrupa için Sözleşme dizisi çerçevesinde 2017 Eylül ayında yayımlanan altıncı Fransız Ulusal Raporu[18], Fransız Ulusal Düşünce Grubunun (French National Reflection Group-NRG) tartışmalarını şu şekilde yansıtmaktadır:

Tartışmalar, hem Avrupa hem de ulusal düzeyde uzak görüşlülük, liderlik, ortak hikâye anlatımı ya da dayanışma eksikliğine yönelik üzüntüyü ortaya koymuştur. Başat izlenim, 1950'lerin topluluk ruhunun ortadan kalktığı yönündedir. Bu çerçevede NRGnin Avrupanın geleceği için siyasa önerileri, yenilenmiş bir liderlik, uzak görüşlülük ve Avrupa ruhu yaratılması çağrısında bulunmuştur.[19]

Bu bağlamda 27 üyeli AB için liderliğin gerekli olduğu açık biçimde vurgulanmaktadır.

Söz konusu raporun yönetici özeti bölümünde, Fransız halkına göre, Avrupa'da Fransız liderliğinin ve dengeli bir Fransız-Alman ilişkisinin verimli bir Avrupa için doğru bir bileşim olduğu belirtilmektedir. Raporun 2. Bölümü Liderliğin yeniden düşünülmesi ve bütünleşme- Birliğin Zorlukları başlığını taşımaktadır. Liderlik: Hala Fransız -Alman Sorunu mu? alt başlığı altında şu hususlar belirtilmektedir:

Liderlik bilmecesinin çözümü de Alman siyasi sınıfının ve halkının elindedir. Eylül 2017deki seçimler Berlinin ABdeki konumunu değiştirebilir veya değiştirmeyebilir. Ancak Parisin Avrupadaki rolü söz konusu olduğunda, soru hala açıkta kalmaktadır: Fransa hala Almanya ile eş pilot mu? Yoksa diğer büyük üyelerin yanında küçük bir ortak mı?[20] ☀ Emmanuel Macron'un seçilmesinden sonra Fransanın, ortaklarının yani Almanya'nın güvenini kazanmak ve pekiştirmek için yapısal reformlar yapması gerekiyor. Ancak ve ancak o zaman Fransa, Avrupa bütünleşme süreci üzerindeki etkisini tekrar kazanacaktır.[21]

Özet olarak, rapor Fransız-Alman ikilisinin yalnızca AB'ye değil, aynı zamanda kıta Avrupasına da yol göstermesi gerektiğini vurgulamaktadır.

Karolenj Avrupa neydi?

Karolenj İmparatorluğu (800-888), Frankların kralı olarak hüküm süren Karolenj hanedanının yönettiği, Orta Çağın başlarında Batı ve Orta Avrupa'da yer alan bir imparatorluktu. Frank kralı Şarlmana Papa III. Leo tarafından Roma'da 800 yılının Noelinde (25 Aralık) Kutsal Roma İmparatoru olarak taç giydirilmiştir.

Bilimsel kaynaklara göre, Sıkı bir Fransız-Alman ittifakının savunucuları, zaman zaman hala günümüz Fransasının ve Almanyanın büyük bölümünü kapsayan Karolenj Şarlman imparatorluğuna (742-814) atıfta bulunuyorlar[22] Aynı Fransız-Alman ittifakı savunucuları, Avrupanın bu bölümünü çekirdek Avrupa veya Karolenj Avrupa olarak telakki ediyorlar. Alman Hristiyan Demokratlar Wolfgang Schäuble ve Karl Lamers tarafından1994 yılında kaleme alınan Avrupa Politikasına Yansımaları başlığıyla yayımlanan bir belgede, adı geçenler bu bölgeyi Katı çekirdeğin çekirdeği Almanya ve Fransa olarak nitelendirmişlerdir. (Den Kern des festen Kerns bilden Deutschland ve Frankreich) [23]Bu bağlamda, Schäuble ve Lamers, Fransa ve Almanya merkezli bir grup ülkenin, Birliğe bir bütün olarak liderlik etmek için politikalarını koordine edeceği sağlam öze sahip bir Avrupa önermektedirler. [24]

Fransız-Alman ekseni neden Şarlmanı Avrupa'nın Babası olarak yüceltiyor ve yeni Karolenj Avrupa Birliği'nin göstergeleri nelerdir?

Fransız-Alman ekseninin görüşüne göre, Şarlman, Batı Roma İmparatorluğu'nun yıkılmasından bu yana Batı Avrupayı yöneten ilk imparatordu. Bu görüşün savunucuları Şarlmanı Avrupa'nın babası olarak kabul etmektedirler.

Bilindiği gibi, Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron ve Almanya Federal Başbakanı Angela Merkel 22 Ocak 2019 tarihinde Aachenda, Başbakan Konrad Adenauer ve Başkan Charles de Gaulle'nin 1963'te Élysée Antlaşması'nı imzalamalarından 56 yıl sonra yine aynı şehirde yeni bir Fransız-Alman İşbirliği ve Bütünleşme Antlaşması imzaladılar. [25]

Angela Merkel, Antlaşma'nın imzalanmasında yaptığı konuşmada, ilk olarak, imza

töreninin yapıldığı Aaachenın (Aix-la-Chapelle) tarihsel önemine değinmiş ve kenti, bizlerin, Avrupanın babası olarak adlandırdığı Şarlmanın esas ikametgâhı olarak tanımlamıştır. Merkel, ortak Fransız-Alman Avrupa Ordusunun oluşturulmasına da atıfta bulunmuş ve Ortak bir askeri kültür, ortak bir savunma endüstrisi ve silah ihracatına ortak bir yaklaşım geliştirmeye kararlıyız. Bunu yaparken, bir Avrupa ordusu oluşturulmasına yardımcı olmayı amaçlıyoruz. Bu ancak dış politikamızı koordine etme çabalarıyla el ele giderse bir işe yarayacaktır. şeklinde konuşmuştur.[26]

Aynı şekilde, Fransa Cumhurbaşkanı Macron konuşmasında birkaç kez Fransa ve Almanyanın Avrupayı yönetme sorumluluğuna değinmiştir, Macron bu bağlamda aşağıdaki hususları belirtmiştir:

> Avrupamızın sınırları içinde ortaya çıkan milliyetçi hareketler tarafından tehdit edildiği, acı verici bir Brexitin üzüntü yarattığı, ulusların ötesine geçen büyük uluslararası değişimlerden endişe duyulan bir dönemdeyiz ☀ Böyle bir dünyada ve Avrupada Almanya ve Fransa sorumluluklarını üstlenmeli ve ileriye dönük yolu göstermelidir ☀ Avrupa için bu yeni Fransız-Alman sorumluluğunu birlikte üstlenebiliriz ☀ Birlik, dayanışma ve uyum, imzaladığımız anlaşmanın anahtar kelimeleridir. Avrupa birlik olmadan varlığını sürdüremez; yok olur. Avrupada yeni Fransız-Alman sorumluluğu burada ortaya çıkıyor ☀ Almanya ve Fransa arasındaki dostluk, ortak projelerimizin, Avrupaya olan tutkumuzun, yaşamlarımız üzerindeki kontrolümüzü geri kazanmamıza izin verilmesinin gerçek koruyucusu anlamına geliyor... [27]

Aachen Antlaşması'nın imzalanmasından hemen sonra Almanyanın ve Fransanın Avrupanın sorumluluğunu üstlenmek amacıyla çeşitli ülkelerde ortak kültür kurumları kurma niyetlerinin açıklandığının da bu bağlamda belirtilmesi gerekir.[28] Aachen Antlaşmasının 8. maddesine göre, Federal Almanya Cumhuriyetinin Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin daimi üyesi olarak kabul edilmesinin önümüzdeki dönemde Fransız-Alman diplomasisinin önceliği olduğunu belirtmekte yarar bulunmaktadır.[29] Bu girişimin, Birleşik Krallığın ABden er geç ayrılmasıyla BM Güvenlik Konseyi'nde ortaya çıkacak boşluğu doldurmayı hedeflediğine şüphe yoktur. Bunun yanında, 7. maddede, her iki ülkenin de - özellikle Fransa - uzun ve acımasız bir sömürge geçmişinin olduğu Afrika'da birlikte çalışma niyetleri açıklanmaktadır.

Sonuç

Fransa ve Almanya bu ortak girişimle Avrupa için sorumluluk üstlendiklerini iddia ediyorlar. Bunu yaparken, diğer AB devletlerini bir kenara koyuyor, ABde ve Avrupada ayrıcalıklı çekirdek statülerini ilan ediyorlar. Avrupa için sorumluluk üstlenmek kisvesi altında geçmişin Fransız ve Alman merkezli değişken geometri, çekirdek Avrupa, çok hızlı Avrupa ve iç içe geçmiş halkalar halinde Avrupa kavramlarına geri dönmeyi arzuluyorlar.

Aachen Antlaşması'nın imzalanmasına ilişkin olarak Avrupa basınında yaralan en etkileyici başlıklardan biri Politico tarafından kullanıldı: Macron ve Merkelin antlaşması Avrupanın sinirlerini test ediyor.[30]

Politicoya göre, Avrupa projesinin merkezinde bulunan motoru canlandırmak konusundaki konuşma, ABnin diğer bazı üyelerini tedirgin ediyor: Brexitten sonra Berlin ve Parisin birlik içinde daha da baskın hale gelmelerinden ve kendilerini (diğer ülkeleri) karar verme mekanizmalarından dışlamasından korkuyorlar. Avrupa Konseyi Başkanı Donald Tusk, törende Macrona ve Merkel'e samimi bir uyarı şeklinde bu korkuları şöyle dile getirdi. Açıkça söyleyeyim: Avrupanın bugün dar formatlardaki genişletilmiş işbirliğinin Avrupanın bir bütün halindeki işbirliğine bir seçenek olmadığına dair Paristen ve Berlinden net bir sinyale ihtiyacı var.

Fransa Cumhurbaşkanı Macronun Aachen Antlaşmasının imza töreninde yaptığı konuşmanın aşağıdaki satır arası cümleleri dikkatlice okunduğu takdirde, adı geçenin bu konudaki savunma duruşu ortaya çıkmaktadır:

> Ve Madam Şansölye, Sevgili Angela, belirttiğiniz gibi, Avrupanın derin köklerini simgeleyen, bizi biz yapan bir yerdeyiz. Burada olmakla, sürekli kendini tekrar eder görünen bu tarihin canlı kalbini yeniden keşfediyoruz. Ancak son 70 yılda icat ettiğimiz şey eşsizdir. Bizi bir araya getiren ne Roma, ne Karolenj tarihi, ne de zaman zaman birimizi diğerinin egemenliği veya bağımlılığı altına sokan sayısız imparatorluk rüyasıdır. Hayır, bu yeni, hegemonyacı olmayan, birlikte düşündüğümüz, özgürce kabul edilen, bağımsız bir şekilde mutabık kalınan, günlük olarak yeniden keşfedilen, birinin diğerine veya başkaları adına karar vermediği, tüm üyelerin sürekli olarak birlikte kendileri için karar aldığı, seçilmiş, derinlemesine demokratik bir projedir. Avrupamız, bir başka imparatorluk hayali değildir.[31]

Macronun suçluluk duygusuyla şekillendirdiği bu savunmasına rağmen, ABnin Karolenj Avrupaya geri döndüğü, hegemonyacı bir idareye doğru yöneldiğine dair güçlü belirtiler mevcuttur. Emmanuel Macron'un bu nedenle Karolenj tarihinden söz etme gereği duyduğu söylenebilir.

Bu hegemonyacı "çekirdek Avrupa" yaklaşımının bir anlamda sadece Brexit'in altyapısını hazırlamakla kalmayıp, Türkiye'nin AB üyeliğini engellemenin yolunu açtığını da belirtmek gerekir.

Bu Fransız-Alman işbirlikçi hegemonya anlayışının Avrupa'ya birlikten ziyade ayrılıklar getirmesinin güçlü bir olasılık olduğunu söylemek mümkündür.

**Bu analiz yazısının aslı İngilizce olarak kaleme alınmıştır.*

***Fotoğraf: https://www.express.co.uk*

[1] Teoman Ertuğrul Tulun, Brexit: New Paradigm Shift For Globalization And Signal For

New World Order (Center for Euraisan Studies (AVİM), 27 Ocak 2017), 2017/5, https://avim.org.tr/en/Analiz/BREXIT-NEW-PARADIGM-SHIFT-FOR-GLOBALIZATION-AND-SIGNAL-FOR-NEW-WORLD-ORDER.

[2] Theresa May, Theresa May at Davos 2017: Her Speech in Full (World Economic Forum, 19 Mayıs 2017), https://www.weforum.org/agenda/2017/01/theresa-may-at-davos-2017-her-speech-in-full/.

[3] v Garry Titley, Forward, içinde *Brexit History, Reasoning and Perspectives*, ed. David Ramiro Troitiño, Tanel Kerikmäe, ve Archil Chochia, 1. bs (Cham: Springer International Publishing, 2018), v, https://www.springer.com/gp/book/9783319734132#aboutAuthors.

[4] Jon Danzig, A revealing deception about Winston Churchill?, *New Europeans*, 25 Ocak 2015, https://neweuropeans.net/article/604/revealing-deception-about-winston-churchill.

[5] Danzig.

[6] Alex Hunt ve Brian Wheeler, Brexit: All You Need to Know about the UK Leaving the EU, *BBC News*, 31 Ocak 2019, blm. Politics, https://www.bbc.com/news/uk-politics-32810887.

[7] Francis B Jacobs, Introduction, içinde *The EU after Brexit: Institutional and Policy Implications*, 1. bs, Palgrave Studies in European Union Politics (Cham: Palgrave Pivot, 2018), 2, https://www.palgrave.com/us/book/9783319772783.

[8] Hunt ve Wheeler, Brexit: All You Need to Know about the UK Leaving the EU.

[9] Brexit: Theresa Mays deal is voted down in historic Commons defeat, *BBC News*, 15 Ocak 2019, blm. Politics, https://www.bbc.com/news/uk-politics-46885828.

[10] Daniel Boffey ve Heather Stewart, Brexit meaningful vote will go ahead, says No 10, despite talks stalling, *The Guardian*, 06 Mart 2019, blm. UK Politics, https://www.theguardian.com/politics/2019/mar/06/no-sign-of-progress-after-robust-brexit-talks-in-brussels.

[11] Tim Oliver, The EU Falling Apart? Theoretical Discussions of Brexit, Grexit and Other Exit Scenarios, içinde *Solidarity in the European Union: A Fundamental Value in Crisis*, ed. Andreas Grimmel ve Susanne My Giang, 1. bs (Cham: Springer, 2017), 11, https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-319-57036-5_10.

[12] Tony Barber, The Vision of a Closer Europe Is Retreating to the Core, *Financial Times*, t.y., blm. European Union, https://www.ft.com/content/6a4cdc0e-30e5-11e7-9555-23ef563ecf9a

.

[13] The Bratislava Declaration (European Council, 16 Eylül 2016), https://www.consilium.europa.eu/media/21250/160916-bratislava-declaration-and-roadmapen16.pdf.

[14] Jacobs, Introduction, 40.

[15] Future of Europe (European Commission, 01 Mart 2019), 7, https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/white_paper_on_the_future_of_europe_en.pdf.

[16] Jacobs, Introduction, 131.

[17] The Rome Declaration (Council of European Union, 25 Mart 2017), https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/03/25/rome-declaration/.

[18] Web sitesine göre, Yeni Avrupa için Sözleşme projesi 2013 yılında Kral Baudouin Vakfı ve Bertelsmann Stiftung tarafından başlatıldı ve Avrupa Açık Toplum Girişimi (OSIFE), Calouste Gulbenkian Vakfı, Avrupa Politika Merkezi, BMW Herbert Quandant Vakfı ve Açık Estonya Vakfı dahil olmak üzere büyük bir uluslararası konsorsiyum tarafından desteklendi. Proje, Avrupanın karşı karşıya bulunduğu sorunlar ışığında Avrupa çapında geniş bir tartışmayı teşvik etmeyi ve Avrupa Birliğinin ne şekilde reforma tabi tutulacağı hususlarında öneriler geliştirmeyi hedeflemektedir.

[19] New Pact for Europe (Europa Nova, Eylül 2017), https://www.newpactforeurope.eu/documents/eventsdocs/NPE-FINAL-report-France-online-version.pdf?m=1506505795&.

[20] New Pact for Europe, 20.

[21] New Pact for Europe, 19.

[22] Alistair Cole, Franco-German Europe, içinde *Which Europe? The Politics of Differentiated Integration*, ed. Kenneth Dyson ve Angelos Sepos, 1. bs, Palgrave Studies in European Union Politics (Palgrave Macmillan UK, 2010), 162.

[23] Überlegungen zur europäischen Politik (Christlich Demokratische Union Deutschlands, 01 Eylül 1994), https://www.bundesfinanzministerium.de/Content/DE/Downloads/schaeuble-lamers-papier-1994.pdf?__blob=publicationFile&v=1.

[24] Gilles Andréani, *What Future Forfederalism?*, 1. bs (London: Centre for European Reform, 2002), https://www.cer.eu/sites/default/files/publications/attachments/pdf/2011/e335_federalism-2185.pdf.

[25] Teoman Ertuğrul Tulun, New Franco-German Cooperation and Integration Treaty: When was the Last European Army Formed?, *Review of Armenian Studies*, sy 39 (2019).

[26] Angela Merkel, Speech by Federal Chancellor Dr Angela Merkel at the signing of the Treaty between the Federal Republic of Germany and the French Republic on Franco □□□□□□ Cooperation and Integration in Aachen on 22 January 2019 (Die Bundesregierung der Bundesrepublik Deutschland, 22 Ocak 2019), https://www.bundesregierung.de/breg-en/chancellor/speech-by-federal-chancellor-dr-angela-merkel-at-the-signing-of-the-treaty-between-the-federal-republic-of-germany-and-the-french-republic-on-franco-german-cooperation-and-integration-in-aachen-on-22-january-2019-1572746.

[27] Merkel.

[28] Teoman Ertuğrul Tulun, German-French Joint Cultural Institutes: Transformation of the Civilizing Mission of West European Colonialism., *Center For Eurasian Studies (AVİM)*, 26 Şubat 2019, blm. Analysis, 2019 / 2, https://avim.org.tr/en/Analiz/GERMAN-FRENCH-JOINT-CULTURAL-INSTITUTES-TRANSFORMATION-OF-THE-CIVILIZING-MISSION-OF-WEST-EUROPEAN-COLONIALISM.

[29] Traité entre la République française et la République fédérale dAllemagne sur la coopération et lintégration franco-allemandes (France Diplomatie, 12 Şubat 2019), https://au.ambafrance.org/IMG/pdf/traite.aix-la-chapelle.22.01.2019_cle8d3c8e.pdf?12387/e3fb07ec6c86a7c33e3b1936506a7dd97dc60764 .

[30] Hans von der Burchard, Macron and Merkels treaty tests European nerves, *Politico*, 22 Ocak 2019, https://www.politico.eu/article/emmanuel-macron-and-angela-merkel-franco-german-aachen-treaty-tests-european-nerves/.

[31] M. Emmanuel Macron, President hails new chapter for France and Germany (Republique Francaise, 22 Ocak 2019), https://uk.ambafrance.org/President-hails-new-chapter-for-France-and-Germany.

Yazar Hakkında :

Teoman Ertuğrul Tulun , Avrasya İncelemeleri Merkezi'nde (Ankara) analisttir. Dr. Teoman Ertuğrul

Tulun, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi doktorasını Ankara İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi'nde tamamladı. Avrupa Birliği Çalışmaları, Küreselleşme, Yabancı Düşmanlığı, Nefret Söylemi Çalışmaları ve Uluslararası İlişkiler *alanlarında çalışmalar yapmaktadır.*

Atıfta bulunmak için: TULUN, Teoman Ertuğrul. 2026. "BREXİT SONRASI: GERÇEK BİR KAROLENJ AVRUPA BİRLİĞİNİN AYAK SESLERİ." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Analiz No.2019 / 4. Mart 22. Erişim Kasım 17, 2026. https://avimbulten.org/tr/Analiz/BREXIT-SONRASI-GERCEK-BIR-KAROLENJ-AVRUPA-BIRLIGININ-AYAK-SESLERI

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır